

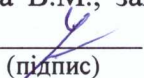

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут менеджменту, харчових
технологій та торгівлі
Кафедра харчових технологій та екології
- СИЛАБУС
ОК 27 – Екологія людини та урбоекологія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

 Челябієва В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 09 » 06 20 29 р.

Розробник (-и): Челябієва В.М., завідувач каф. харчових технологій та екології, кандидат технічних наук, доцент

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри харчових технологій та екології

Протокол від « 09 » 06 202 9 р. № 6

Узгоджено з гарантом освітньої програми:
(підпис)

Н.П.Буяльська
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	3 рік навчання (6 семестр) ОПП «Екологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Викладач (-и)	Челябієва Вікторія Миколаївна, зав. каф., доцент, кандидат технічних наук
Профайл викладача (-ів)	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=mhWV8h8AAAAJ
Контакти викладача	vika.chl@ukr.net

2. Анотація курсу. Дисципліна «Екологія людини та урбоекологія» вивчає фактори навколишнього середовища, які безпосередньо впливають на здоров'я людини, адаптаційні можливості людини, вплив урбанізаційних процесів на майбутнє людства, формування чіткого і правильного розуміння процесів урбанізації та захисту довкілля.

3. Мета та цілі курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Екологія людини та урбоекологія» є вивчення взаємозв'язків людини з довкіллям, вивчення способів протидії негативним факторам в умовах зростання техногенного навантаження на природу, вивчення особливості взаємодії міст та їх систем з навколишнім природним середовищем.

Під час вивчення дисципліни здобувач набуває компетентності:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

СК 19. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища

та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

4. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти досягає або вдосконалює програмні результати навчання, передбачені освітньою програмою, а саме: ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

ПР12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.

ПР26. Здатність до вирішення професійних задач діяльності, пов'язаних із забезпеченням життя, здоров'я і працездатності під час роботи, оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій.

5. Пререквізити. Передумовою для успішного засвоєння дисципліни «Екологія людини та урбоєкологія» є вивчення дисципліни першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Екологія» – ОК 15 «Загальна екологія».

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16 годин
Лабораторні роботи	14 годин
Самостійна робота	60 годин
Всього кредитів –	3

Форма проведення занять: лекції, лабораторні заняття, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle та літератури.

7. Тематика курсу.

Змістовий модуль 1. Екологія людини

Тема 1. Екологія людини: визначення та основні поняття.

Основні поняття екології людини та її зв'язки з іншими науками. Наукові основи екології людини. Людина як біосоціальний вид. Популяційна характеристика людини. Природні ресурси Землі як лімітуючий фактор виживання людини. Модель антропоєкосистеми. Сучасний стан і задачі екології людини. Вплив екологічних факторів на здоров'я людини. Вплив абіотичних факторів на людину. Вплив кліматичних факторів на людину. Вплив сонячної активності на людину. Вплив біотичних факторів середовища на організм людини. Антропогенні фактори та їх вплив на природне середовище і організм людини. Вплив електромагнітного випромінювання на людину. Вихлопні гази автотранспорту. Важкі метали. Стійкі органічні забруднювачі. Суперекоксиканти. Вплив антропогенних факторів на людину через їжу. Шляхи зменшення впливу екологічних факторів на здоров'я людини. Збереження цілісності людини у сучасних соціально-екологічних умовах.

Тема 2. Навколишнє природне середовище, адаптація та здоров'я людини.

Адаптація до умов навколишнього середовища та складові здоров'я людини. Загальні закономірності адаптивного процесу. Шляхи підвищення адаптаційних можливостей організму. Поняття та види біоритмів людини. Періоди працездатності систем організму людини. Регулювання біоритмів та шляхи підвищення працездатності людини.

Тема 3. Людина і ноосфера.

Поняття про ноосферу. Характеристика природних і техногенних катастроф. Соціальні аспекти здоров'я в умовах науково-технічного прогресу. Теорії старіння і довголіття. Поведінка людей в умовах стресових ситуацій і катастроф. Стан здоров'я людства. Складові здоров'я людини та способи оцінювання рівня здоров'я населення. Здоров'я населення України. Значення імунітету людини у проблемах впливу екологічних факторів на здоров'я. Поняття про гігієну. Гігієна праці та особиста гігієна. Раціональне харчування – основа

здорового способу життя і активного довголіття. Екологічна гігієна комунально-побутових умов проживання. Мікrokлімат житла. Здоровий спосіб життя.

Змістовний модуль 2. Урбоекологія

Тема 4. Місто як суперекосистема територіально-виробничого комплексу.

Об'єкт, предмет і основні завдання урбоекології. Наукові основи урбоекології Місто і міське середовище. Історія і перспективи урбанізації. Ресурсоспоживання міста.

Тема 5. Історія розвитку міст.

Стародавні та середньовічні міста. Найдавніші міста світу. Екологічні проблеми стародавнього світу. Міста індустріальної епохи. Промислові перевороти у країнах Європи. Екологічні проблеми епохи індустріалізації. Міста постіндустріальної епохи. Ноосфера і концепція стійкого розвитку. Міжнародні конвенції захисту атмосфери.

Тема 6. Сучасне місто та навколишнє середовище.

Водні об'єкти міст та їх використання. Система водовідведення. Загальноміські очисні споруди. Поверхнєве стікання з міської території і території промислових підприємств. Системи і схеми захисту повітряного середовища. Енергетичні об'єкти міста. Тверді побутові і виробничі відходи. Геологічне середовище міст та містобудування. Біотичні компоненти природного середовища міст та здоров'я людини

Теми лабораторних занять.

1. Визначення власного соматотипу.
2. Визначення рівня людського розвитку.
3. Визначення хронотипу та розрахунок добових біоритмів людини.
4. Визначення вмісту вітаміну С у соках залежно від способу приготування.
5. Оцінка забруднення атмосферного повітря вихлопними газами та визначення рівня шуму біля фасадів жилих будинків.
6. Визначення харчових добавок у продуктах харчування.
7. Сучасне місто та навколишнє середовище.

Тематика самостійної роботи.

1. Самостійне опрацювання лекційного матеріалу.
2. Підготовка до лабораторних робіт.
3. Самостійне опрацювання окремих питань - підготовка та презентація індивідуального завдання (реферату).
4. Підготовка до заліку.

8. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	Оцінка за семестр складається з оцінки за виконання та захист лабораторних робіт, за реферат та залік
Вимоги до РГР, КР, КП тощо	Передбачено підготовка та презентація індивідуального завдання (реферату).
Практичні (лабораторні) заняття	За виконання та захист лабораторних робіт на протязі семестру можна набрати 30 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх передбачених видів навчальної роботи (лабораторних робіт, реферату) і наявність не менше 25 балів набраних за семестр за усі види роботи

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
1	Виконання та захист лабораторних робіт	0...30 балів
2	Підготовка та презентація індивідуального завдання (реферату)	0...30 балів
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60 балів
Семестровий контроль (диф. залік)		0...40 балів
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Політика курсу

До заліку допускається здобувач вищої освіти, який виконав усі передбачені види робіт (лабораторні завдання, модульні контролі) і набрав не менше 25 балів за семестр за усі види робіт.

Політика відпрацювання. Лабораторні заняття, які здобувач вищої освіти пропустив, відпрацьовуються шляхом виконання індивідуальних завдань, які видає викладач здобувачу за темою пропущеного заняття.

Політика перезарахування. Курс «Екологія людини та урбоекологія» може бути перезарахований, якщо студент вивчав цей курс (або подібний курс, що формує передбачені програмні результати навчання) в іншому навчальному. Також можуть бути перезараховані окремі лабораторні роботи або теми курсу, якщо здобувач отримав відповідні компетентності шляхом інформальної/неформальної освіти. Перезарахування відбувається відповідно до «Порядку визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в НУ Чернігівська політехніка».

Списування звітів лабораторних робіт, плагіат презентацій, списування під час заліку не допускається. У разі списування студент не отримує бали за списану лабораторну роботу або реферат-презентацію, залік і, як наслідок, відбувається повторне проходження оцінювання (лабораторна робота, реферат, залік) відповідно до Кодексу академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка»

10. Рекомендована література

1. Василенко І. А. Екологія людини / І. А. Василенко, І. М. Трус, О. А. Півоваров, Л. А. Фролова. – Дніпро : Акцент ПП, 2017. – 183 с.
2. Гринчишин Н. М. Екологія людини : практикум / Н. М. – Гринчишин. Львів : ЛДУ БЖД, 2018. – 91с.
3. Соломенко Л. І. Екологія людини: навч. посіб. / Л. І. Соломенко. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 120 с.
4. Климчик О. М. Урбоекологія / О. М. Климчик. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. – 206 с.
5. Василенко І. А. Урбоекологія / І. А. Василенко. – Дніпро : Акцент, 2017. – 308 с.
6. Haase D. Urban Ecosystems: Function, Management And Development / D. Haase, J. Broiste, M. Sauerwein, S. Poleit. 2021. – 331 P.